

SULAT NAKAUNA KAN TIMUTI 1 TIMUTI

Pahāti

Ini in tagna' sulat hi Paul kan Timuti. Hi Timuti hambuuk Almasihin bata' ba'gu. In ina' niya bangsa Yahudi, ampa in ama' niya bangsa Girik. Siya in tabang hi Paul nanghindu' sin Bayta' Marayaw pasal sin Almasi pa manga tau. (Kitaa ha *Kiyawakilan* 16:1-4)

Muna-muna baytaan niya hi Timuti pasal sin manga tau nanghihindu' ha manga Almasihin sin hindu' bukun bun-nal. Pag'ubus, bicharahun hi Paul in pasal sin kawl-piil amu in matūp pakayun sin manga Almasihin ha pagtipun-tipun nila. Lāgi' sabbutun niya da isab in pasal sin manga addat-mangaddat matūp ha manga nakura' iban ha manga tau magtatabang ha pagtipun-tipun sin manga Almasihin. Ha kahinapusan sin sulat, hinduan niya hi Timuti pasal sin hinang kiyamaksud kaniya sin Almasi, iban pasal sin manga palihālan wajib niya hinangun tudju pa manga Almasihin.

In Salam-duwaa hi Paul

¹ In sulat ini naug dayn kāku', hi Paul, hambuuk tau kiyawakilan hi Īsa Almasi. Nahinang aku hambuuk kiyawakilan, sabab in yan daakan dayn ha Tuhan, amu in manglalappas kātu'niyu, iban hi Īsa Almasi amu in panghuwat-huwatan natu'.

² In sulat ini hipasampay ku mawn kaymu, Timuti, karna' biya' na kaw anak ku luggiya', sabab aku in nakarā kaymu nagparachaya ha Almasi.

Mura-murahan bang mayan kaw dihilan tulung-tabang iban kaulungan, lāgi' dihilan kasannyangan in lawm atay mu kaagi sin Tuhan, Ama' natu', iban sin Panghu' natu', hi İsa Almasi.

Pasal sin Paglāng ha Manga Nanghihindu' sin Bukun Kasabunnalan

³ Na, bihaun Timuti, biya' na sin bakas kiyapamung ku kaymu ha sa'bu kakadtu ku pa Makidun, ibut-ibutan ta kaw di' paıgun dayn ha dāira İpısus bat mu malāng in manga tau nanghihindu' sin dān pa kalawngan. ⁴ Lānga in manga tau yan, papahundunga na sila magparuli sin manga suysuy way kasabunnalan iban mag'usul way kahınapusan sin manga kapangkat-pangkatın sin manga kamaasan, sabab in manga yan makapaawn sadja paglugatan. Lāgi' di' yan makatabang sin maksud sin Tuhan. Karna' in ingat pasal sin maksud sin Tuhan naug dayn ha pagparachaya iban pangandul ta ha Tuhan. ⁵ Na, hangkan ku sila hipalāng kaymu, bat maawn in kasi-lasa, amu in guwa' dayn ha atay puti', dayn ha pikilan malanu' iban dayn ha parachaya iban pangandul matutuud ha Almasi. ⁶ Karna' awn manga tau kaibanan amu in simiha' dayn ha hindu' yan. Dimugaing na sila, sabab amuna in piyaruli nila in manga paglugat pasal sin manga parakala' way kapūsan. ⁷ Mabaya' tuud sila mahınang guru sin manga sara' piyanaug sin Tuhan dayn kan Musa, sumagawa' di' nila kahātihan bang unu in piyagbibichara nila. Di' nila minsan kahātihan in manga parakala' kiyukusugan nila biyayta' ha manga tau.

⁸ Na, asal kaingatan natu' in manga sara' piyanaug sin Tuhan, marayaw bang maamu in pagpapanaw biya' sin kiyamaksud sin Tuhan. ⁹ Kaingatan natu' da isab sin in manga sara' yan wala' piyaawn ha pasalan sin manga tau marayaw. Sagawa' in piyagpaawnan sin sara' pasal

sin manga tau manglalanggal iban di' magkakahagad ha sara', manga tau wayruun buga' ha Tuhan iban manga baldusa. Piyaawn da isab in sara' ha manga tau way pagtaat pa Tuhan iban manggura'-gura' sadja ha agama, ha manga tau māmunu' ha ina'-ama' nila, ha manga tau māmunu' ha pagkahi nila mānusiya', ¹⁰ ha manga tau naghihinang kalumuan, ha manga tau nagkakajarihanan iban sin pagkahi nila usug atawa iban sin pagkahi nila babai, ha manga tau mangingidnap, ha manga tau putingan iban magsasaksi' sin bukun bunnal, iban ha manga tau amu in himihinang sin unu-unu na, amu in wala' nag'amu iban sin hindu' marayaw. ¹¹ In hindu' yan nakawa' dayn ha Bayta' Marayaw pasal sin Almasi, amu in piyangandul kāku' sin Tuhan hipamahalayak pa manga mānusiya'. In Bayta' Marayaw ini naug dayn ha Tuhan sangat in kalagguan niya iban puunan sin katān karayawan.

Pasal sin Pagsarang-sukul hi Paul pa Tuhan

¹² Magsukul aku ha Panghu' ta Īsa Almasi, amu in nagdihil kāku' kusug ha supaya ku mahinang in daakan niya kāku'. Magsukul aku sin itung niya aku hambuuk tau kapangandulan iban kiyawakilan niya magpasampay sin daakan niya. ¹³ Malayngkan sin nakauna yadtu, mangī' in manga bichara ku pasal hi Īsa. Bīnsana' iban hīna' ku in manga tau agad kaniya. Sumagawa' limuuy in Tuhan kāku', minsan bihādtu in ngī' sin hinang ku. Hangkan siya limuuy kāku', sabab ha waktu yadtu awam pa aku sin ngī' sin hinang ku, sabab way pa aku nagparachaya kan Īsa. ¹⁴ Lāgi' labi-labihan tuud in tulung-tabang dihil kāku' sin Panghu' natu', Īsa Almasi. Piyapagparachaya niya aku kaniya iban piyahūp niya in kasi-lasa pa lawm atay ku.

In yan asal hikarihil kātu' bang kitaniyu naghahambuuk iban hi Īsa Almasi.

¹⁵ Bunnal tuud, iban subay taymaun iban kahagarun sin mānusiya' katān, sin in hi Īsa Almasi miyari pa dunya manglappas ha manga baldusa. Ampa in aku amuna in tau landu' tuud baldusa dayn ha katān, ¹⁶ sumagawa' kiyaluuyan aku sin Tuhan. Hangkan niya aku kiyaluuyan bat supaya mapakita' hi Īsa Almasi sin landu' tuud siya masabal ha manga tau baldusa tuud biya' kaku'. Minsan biya' diin in ngi', dihilan niya da kaampunan. In aku hīnang niya hambuuk suntuan pamintangan sin manga tau katān, amu in ha susūngun magparachaya kaniya bat karihilan sin kabuhi' salama-lama. ¹⁷ Pudjihun natu' in Tuhan amu in makapagbaya' kasaumulan. Di' siya magkamatay iban di' kakitaan sin mānusiya'. In siya hambuuk-buuk da Tuhan. Pudjihun iban lagguun natu' siya kasaumulan! Amin!

¹⁸ Na, in daakan ini hipangandul ku kaymu, Timuti, anak ku, nagtaayun da iban sin bakas kiyabayta' sin manga tau magpapasampay sin Parman sin Tuhan. Agara in daakan kaymu ha supaya bang upamakun magbunu', makapamunu' kaw marayaw ha manga kimukuntara sin daakan sin Tuhan. ¹⁹ Patutuga in pamawgbug mu ha Almasi iban sin pikilan mu malanu'. Karna' awn manga tau kaibanan duun ha yan in di' magad ha pikilan malanu', iban kimangi' na in parachaya nila ha Almasi. ²⁰ In manga tau biya' na kan Himinus iban hi Iskandal, in sila ini biyutawanen nila na in pagparachaya nila ha Almasi. Hangkan iyungsud ku na sila pa lawm lima sin Saytan Puntukan, ha supaya sila makapamintang di' na magbichara mangi' ha pasal sin Tuhan.

2

Pasal sin Manga Addat Pakayun sin manga Almasihin bang Magtaat pa Tuhan

¹ Na, bihaun, yari in hindu' amu in subay agarun niyu. Muna-muna, subay kamu mangarap pa Tuhan iban mangayu' duwaa pa marayaw pasal sin manga mānusiya' katān. Subay niyu sila pangayuan tabang pa Tuhan. Lāgi' subay kamu magsarang-sukul pa Tuhan sin tabang hirihil niya kanila katān. ² Damikkiyan pangayui niyu da isab duwaa pa marayaw in manga kasultanan iban sin manga katān kaibanan tagakawasa, ha supaya sumannyang iban humatul in panghula'-hula' taniyu. Lāgi' bat supaya umamu in addat-tabīat taniyu iban magmabuga' kitaniyu pa Tuhan. ³ Na, in yan marayaw iban makasulut ha Tuhan, amu in manglalappas kātu'niyu. ⁴ Dungugun sin Tuhan in pagpangayu' natu' duwaa, sabab kabayaan sin Tuhan in mānusiya' katān malappas dayn ha murka', iban makaingat sila sin hindu' kasabunnalan. ⁵ In Tuhan hambuuk da, iban hambuuk-buuk da isab in nahinang suluhan sin Tuhan iban mānusiya', amuna in hi Īsa Almasi pagkahi natu' mānusiya'. ⁶ Atas piyaglilla' hi Īsa in dugu'-nyawa niya karna'-sabab sin katān mānusiya', ha supaya sila mapuas dayn ha manga dusa nila. In kamatay hi Īsa ha waktu kiyaganta' sin Tuhan, amuna in tanda' sin mattan tuud kabayaan sin Tuhan malappas in mānusiya' katān. ⁷ Lāgi' amuna yan in sabab hangkan aku kiyawakilan sin Tuhan magpamahalayak iban magnasihat ha bangsa bukun Yahudi pasal sin kasabunnalan iban pagparachaya ha Almasi. In bichara ku yan bukun tuud puting, kasabunnalan tuud in biyabayta' ku kaniyu.

⁸ Na, in kabayaan ku, haunu-haunu na magtipun in manga agad ha Almasi, in manga katān kausugan amu

in miyamagad tuud ha Tuhan, subay sila mangarap pa Tuhan, iban bang sila sumangga na sin lima nila mangayu' duwaa, subay wayruun dugal atawa ngī' ha lawm atay nila.

⁹ Damikkiyan in kabayaan ku, in manga kababaihan subay magpahumput, iban subay nila sarang-sarangun da isab in pamakay nila. Subay in pakayun nila in manga pamakay matūp ha manga babai marayaw addat. In manga babai nagtataat pa Tuhan di' kakilāhan dayn ha arti sin pagsudlay sin buhuk, atawa sabab sin pamulawan, atawa manga mussa', atawa manga panamung nila maharga', ¹⁰ sumagawa' kakilāhan sila dayn ha hinang nila marayaw. Amu na yan in katūpan hinangun sin manga babai, amu in imiyan sin in sila nagtataat tuud pa Tuhan.

¹¹ In manga babai bang nasīhatan, subay sila manayn-ghug tuud marayaw, iban subay nila kahagarun tuud in hindu' sin manga nagnanasīhat kanila. ¹² Di' ku tugutan in manga babai manghindu' ha manga usug atawa mag-nakura' kanila. Subay in manga babai di' magkayba' bang awn miting ha langgal. ¹³ Hangkan bihādtu sabab hi Apu' Adam in nakauna piyaawn sin Tuhan, ampa simunud hi Apu' Hawa. ¹⁴ Lāgi' bukun hi Apu' Adam in kiyaakkalan sin Iblis, sagawa' hi Apu' Hawa. Kiyaakkalan siya iban nakalanggal sin sara' sin Tuhan.

¹⁵ (Amu na yan in sabab hangkan in manga babai katān hilabay dayn ha kasigpitan bang sila mag'anak, pasal narā dayn ha narusa hi Apu' Hawa.) Sumagawa' minsan bihādtu, tabangun da sila sin Tuhan dayn ha kasigpitan nila. Sa' subay di' mabugtu' in pangandul nila pa Tuhan iban sin kasi-lasa nila ha katān. Iban subay di' mahagin in kabuntul sin i'tikad nila pa Tuhan iban sin kahumput sin addat nila.

3

In Magnakura' ha Manga Almasihin

¹ Bunnal sa in bichara sin magpamung sin marayaw in maksud sin tau, amu in matuyu' tuud mahinang nakura' sin manga Almasihin. ² In tau mapatut papagnakuraun ha manga Almasihin, subay amu in tau marayaw, wayruun masaway kaniya. Makajari siya piun nakura', bang hambuuk da in asawa niya, way dugaing. Lāgi' subay siya makatangka' sin manga napsu, amu in makarā kaniya pa kangian. Subay mabuntul in pamikil niya, iban subay siya mahatul. Subay siya maasip iban maupiksa' ha hisiyu-siyu tau mākawn pa bāy niya. Subay da isab siya mapanday magnasihāt ha manga tau. ³ Subay siya tau bukun maghihilu iban bukun mamiminasa. Subay siya mahanunut magdā ha manga tau. Subay siya bukun pangangalu iban bukun manapsu ha pilak. ⁴ Subay siya tau makapintulu' iban makapaintul marayaw ha anak-asawa niya, sampay pa katān ha lawm pamāy-bāy niya. Lāgi' subay niya mapaagad in manga anak niya ha ununu daakan niya kanila iban subay sila mag'addat tuud kaniya. ⁵ Karna' bang in tau mahinang nakura' di' minsan makapintulu' ha anak-asawa niya, na, biya' diin in kaparuli niya marayaw ha manga Almasihin, amu in suku' sin Tuhan? ⁶ In tau magnakura' subay bukun amu in ba'gu sadja miyagad kan İsa, sabab adakala' lumaggu' in ū niya sin siya in napī' magnakura'. Na, bang tumaas in atay niya, kabutangan siya sin hukuman biya' sin hukuman biyutang sin Tuhan ha Iblis pasal sin timaas tuud in atay niya. ⁷ Lāgi' in tau mapī' nakura', subay da isab hambuuk piyag'aaddatan sin manga tau bukun Almasihin, ha supaya siya di' karihilan kahinaan, iban di' marā sin sasat sin Iblis huminang sin mangī'.

Pasal sin Manga Tau Magtatabang ha manga Almasihin

⁸ Damikkiyan da isab, in manga tau pīun magtatabang ha nakura' sin manga Almasihin, subay da isab marayaw in addat-tabīat nila, iban subay sila bukun duwa dila'. Subay sila bukun maghihilu atawa manapsu ha pilak. ⁹ Subay mahugut in pamawgbug nila sin hindu' kasabunnalan, amu in bakas lilibun dayn ha mānusiya', sagawa' bihaun in hindu' ini piyaingat na sin Tuhan ha manga mānusiya'. Lāgi' in pamawgbug nila subay tulid tuud dayn ha lawm atay nila. ¹⁰ Ha di' pa sila mahinang magtatabang, subay sulayan naa bang biya' diin in addat-tabīat nila. Na, bang marayaw, ampa dakuman sila pīun magtatabang.

¹¹ Damikkiyan in manga asawa nila, subay da isab marayaw in addat-tabīat, iban subay di' magpanglimut. Subay da isab sila makatangka' sin manga napsu makarā pa kangīan, iban subay sila kapangandulan ha unu-unu katān.

¹² In tau pīun magtatabang, subay hambuuk da in asawa niya. Subay siya maingat magpintulu' iban magpaintul marayaw ha anak-asawa niya iban sin katān ha lawm bāy niya. ¹³ In manga tau magtatabang, bang marayaw in hinang nila, karihilan sila kalagguan, iban pag'addatan tuud sila. Iban makatawakkal sila mamichara pasal sin pangandul nila kan Īsa Almasi.

¹⁴ Bihaun, ha sa'bu aku nagsusulat kaymu, hiyuhuwat-huwat ku makapagkita' da kita ha masamut. ¹⁵ Sumagawa' bang sawpama maantala' in pagkawn ku, na in surat ku ini, amuna in magpaingat kaniyu bang biya' diin in addat-tabīat pakayun sin kitaniyu ha lawm sin ukuman sin Tuhan, hāti niya ha lawm katibuukan sin manga tau suku' sin Tuhan, amu in Tuhan buhi' salama-lama. Na, in kitaniyu suku' niya, amuna in kusug bawgbug sin hindu'

kasabunnalan. ¹⁶ Bunnal tuud sin landu' malawm in hindu' sin agama natu' sin kasabunnalan pasal sin Almasi, amu in piyanyata' na sin Tuhan bihaun.

Limahil siya pa dunya nagbaran mānusiya'.

Rū sin Tuhan in simaksi' sin kasabunnalan sin katān bayta' iban hinang niya.

Nagpanyata' in manga malāikat mawn kaniya timabang kaniya.

Piyamahalayak pa mānusiya' katān in pasal niya.

Nagparachaya iban nangandul kaniya in manga mānusiya' ha dunya.

Na, yadtu na siya naangkat pa surga'.

4

Pasal sin Manga Manghihindu' sin Bukun Kasabunnalan

¹ Na, mahantap tuud in bayta' sin Rū sin Tuhan kātu'. Laung niya, butawanan na sin manga kaibanan mānusiya' ha waktu susūngun in hindu' kasabunnalan, amu in kiyakahagad natu'. In kahagarun nila in manga hindu' bukun bunnal naug dayn ha manga saytan mangangakkal. ² Biya' ha yan in piyanghindu' sin manga tau nagpabaw'-baw' guru sagawa' in sila putingan iban mangangakkal. In manga tau yan di' magkahilu in pamikil nila sin hinang nila mangī', karna' biyaksa na sila sin hinang nila yan. ³ Laung sin hindu' nila, di' kunu' makajari magtiyaun in usug iban babai, sabab in yan mangī'. Iban di' isab kunu' makajari kaunun in manga kakaun kaibanan, sabab haram. Sagawa' in manga hindu' nila yan bukun bunnal, sabab piyaawn da isab sin Tuhan in manga kakaun hiyaram nila. Makajari yan kaunun sin manga tau pag'ubus nila magsarang-sukul pa Tuhan. In manga tau nakaingat iban nagparachaya sin hindu' pasal kasabunnalan luhaya kumaun sin manga kakaun

yan. ⁴ Karna' in unu-unu katān, piyapanjari sin Tuhan marayaw, iban subay wayruun kakaun in haramun natu', sagawa' in unu-unu kakaun subay taymaun natu' iban pagsarang-sukul. ⁵ Sabab in katān kakaun hiyalal sin Parman sin Tuhan iban sin pagpangayu' natu' duwaa pa Tuhan.

In Daraakun Marayaw hi Īsa Almasi

⁶ Manjari bihaun, Timuti, bang mu hinasihat in hindu' ini pa manga taymanghud natu' duun ha yan, in hāti niya ikaw in daraakun marayaw hi Īsa Almasi, iban mapakita' mu sin simusulig in iman mu dayn ha Parman sin Tuhan iban dayn ha hindu' bunnal amu in iyaagad mu. ⁷ Lawak kaw dayn ha manga suysuy way kasabunnalan sin manga tau way buga' ha Tuhan, iban karupangan amu in way pūs hibayta' ha manga tau. Marayaw pa anarun mu tuud in baran mu huminang sin manga makapasūng sin pagtaat mu pa Tuhan. ⁸ Na, awn da isab hangkatiyu' karayawan niya in maghinang sin manga hikakusug sin anggawta'-baran. Sagawa' labi tuud dakula' in karayawan sin hinang magpakusug sin pagtaat pa Tuhan, sabab amu yan makatabang kātu' ha unu-unu katān, bukun sadja ha kabuhi' ta bihaun, sumagawa' sampay pa kabuhi' taniyu ha adlaw Ahirat.

⁹ In bichara yan bunnal iban subay tuud taymaun iban kahagarun sin katān. ¹⁰ Na, hangkan magtūyu' tuud kitaniyu magbuluk-binasa magnasihat ha manga tau, sabab awn hiyuhulat-hulat taniyu dayn ha Tuhan amu in buhi' salama-lama, iban manglalappas ha katān mānusiya', labi awla ha manga tau amu in magparachaya kaniya.

¹¹ Manjari, Timuti, in manga daakan iban hindu' kiyabayta' ku ha sulat ini, subay mu hipasampay iban hihindu' tuud pa manga panāiban mu duun ha yan.

¹² Minsan kaw bata'-ba'gu parayawa in hinang mu ha

supaya kaw di' baba'-babaun sin manga tau. Sagawa' parayawa in addat mu ha supaya kaw mahinang suntuan marayaw sin manga tau nagpaparachaya kan Īsa, iban ha supaya nila singuran in kawl-piil mu, in lasa mu, in pangandul mu pa Tuhan iban sin lanu' sin pamikil mu. ¹³ Salugay ku di' pa makakawn kaniyu, tuyu' kaw tuud magbacha sin Kitab, parungugan ha manga tau natitipun. Hindi in manga tau iban nasihati sila sin manga daakan ha lawm Kitab. ¹⁴ Pakaya tuud in ingat kapandayan dihil kaymu sin Tuhan. In ingat kapandayan yan kiyatukbal mawn kaymu, ha sa'bu sin manga tau amu in magpapasampay sin Parman sin Tuhan nagbibichara sin amānat dayn ha Rū sin Tuhan, iban ha sa'bu biyubutang sin manga tau-maas Almasihin in manga lima nila mawn kaymu.

¹⁵ Kannala iban agara tuud in manga hinang kiyatukbal kaymu, ha supaya kakitaan sin tau katān in siyūngan sin ingat kapandayan kiyarihil kaymu sin Tuhan. ¹⁶ Paruliha in baran mu, in addat-tabīat mu iban sin paghindu' mu. Ayaw mu bugtua in pagparuli mu sin manga hinang kiyatukbal kaymu, sabab amu yan in makatabang lumappas kaymu iban ha katān magad sin hindu' mu dayn ha unu-unu kamulahan.

5

In Manga Kiyawajib Hinangun hi Timuti ha Manga Almasihin ha Lawman Niya

¹ Ayaw mu pag'amahi in manga tau maas dayn kaymu bang awn kasāan mahinang nila, sagawa' subay marayaw in pagbichara mu kanila, biya' sin kaagi mu magbichara ha ama' mu, bang awn hihindu' mu kanila. In pagdā mu ha manga usug bata'-ba'gu subay biya' da sin pagdā mu ha taymanghud mu usug. ² In pagdā mu ha manga babai

tau-maas, subay biya' da sin pagdā mu ha ina' mu. Iban in pagdā mu ha manga babai bata'-ba'gu subay biya' da isab sin pagdā mu ha taymanghud mu babai. Subay malanu' tuud in i'tikad mu pa manga kababaihan.

³ Parayawa in pagdā mu ha manga babai balu, amu in wayruun na dugaing tumabang kanila magkabuhianan. ⁴ Sumagawa' bang in hambuuk balu awn manga anak-apu' niya, na in sila yan subay pahātihun sin kiyawajib sin Tuhan kanila in magparuli ha mawmaas nila, ampa sila makatungbas ha mawmaas nila. Karna', in yan amu tuud in makasulut ha Tuhan. ⁵ Na, bang in hambuuk balu babai isa-isa niya na, wayruun na anak-kampung niya magparuli kaniya, na in siya yan, amuna in pag'iyannun balu na tuud. Tuhan na in panghulat-hulatan niya sin unu-unu katān kagunahan niya. Di' magbugtu' in pagpangayu' niya duwaa pa Tuhan, iban dūm-adlaw in pagpangayu' niya tabang. ⁶ Sagawa' bang in babai balu, dūlan niya sadja in hawa-napsu niya, agarun niya in unu-unu makarihil kaniya dayaw parasahan, na in siya yan, minsan siya buhi', biya' na siya hantang patay, sabab wayruun pagtaat niya pa Tuhan. ⁷ Amu na yan in hindu' tukbalan ha manga Almasihin duun ha yan, ha supaya wayruun kangian kakitaan kanila sin manga tau. ⁸ Bang awn tau hisiyu-siyu na, in di' magparuli ha kampung niya, labi awla na ha manga anak-asawa iban mawmaas niya, in tau yan biyutawanan niya na in hindu' bunnal kiyakahagad taniyu. In kangian sin tau yan, labi pa dayn sin tau way agama.

⁹ Na, ha pasal sin listahan sin manga balu-babai, amu in tabangun sin manga nagpaparachaya kan Īsa, amu sadja listahan in manga balu nakaabut na ka'numan in umul nila iban kapangandulan sila bilang babai mabakti' ha bana nila. ¹⁰ Lāgi' subay da isab marayaw in

sabbut-sabbutan kanila, pasal sin manga bakas nahinang nila marayaw. Subay sila bakas manga babai marayaw mag'upiksa' sin manga anak nila, marayaw mag'asip ha manga tau mākawṇ pa bāy nila, di' masipug maghugas siki sin pagkahi nila Almasihin, * matabangun sila ha manga tau kiyugdan kasusahan, iban amu in piyaparuli nila tuud in maghinang sin unu-unu katān marayaw.

¹¹ Malayngkan in manga balu-babai mabata' pa, subay sila di' hilmud ha listahan, sabab bang sila datungan na sin napsu nila, bayaan na sila magbana, na butawanan nila na in janji' nila ha Almasi. ¹² Na di' nila na agarun in bakas tagna' kiyajanji' nila kan Īsa. Hangkan makabāk sila dusa. ¹³ Iban lumisu' na sila maghinang. Amu na in parulihun nila in maglunsul pa kabāy-bāyan. Lāgi' in ngī' niya, maanad na sila manglimut, iban lumamud ha manga parakala' sin tau dugaing sin wayruun kalamud nila iban maanad na sila magdā-rā bichara madtu-mari, amu in subay nila di' hinangun. ¹⁴ Hangkan ha pikilan ku marayaw pa in manga balu mabata' pa magbana magbalik, lāgi' makabāk anak. Upiksaun nila na in lawm pamāy-bāy nila. Na, bang amu yan in hinangun nila, di' kitaniyu kugdanan pamung mangī' sin manga tau kimukuntara kātu'. ¹⁵ Hangkan aku nakapamung bihān, sabab awn kaibanan manga balu babai in simiha' na dayn ha Almasi, miyagad na ha sasat sin Saytan Puntukan.

¹⁶ Na, bang sawpama awn tau Almasihin tagakampung manga balu babai, nawajib kaniya in magbuhi' ha manga kampung niya balu. Subay niya di' hiungsud hipabuhi' in manga kampung niya balu pa manga tau nagkakaput sin pakaradjaan sin manga Almasihin, ha supaya amu sadja

---

* 5:10 5:10 In asal addat sin manga tau ha masa yadtu maghugas siki sin manga tau hisiyu-siyu na in gumaban mawn pa bāy nila.

manga balu, amu in wayruun tuud kampung makabuhi' kanila, in balanjaan sin manga pagkahi Almasihin.

¹⁷ Na, ha pasal sin manga nagtatau-maas ha manga Almasihin, bang marayaw in pagnakura' nila, tūp tuud sila lagguun, iban dublihun in tungbas kanila, labi awla na bang sila nagtutuyu' tuud manghindu' iban magnasihāt sin Parman sin Tuhan. ¹⁸ Subay tuud tungbasan in hulassangsa' nila, karna' kiyasulat ha lawm Kitab, amu agi, “Bang in sapi' piyapaghihinang subay di' sampungan in simud niya, bat siya makakaun.” Iban awn pa isab kiyabayta', amu agi, “Bang in tau daakun maghinang, wajib subay siya gadjihan.” ¹⁹ Bang sawpama awn sumbung pasal sin hambuuk tau-maas nagnanakura' duun kaniyu, ayaw na kaw magtūy magkahagad sin sumbung. Subay na awn duwa atawa tū tau sumaksi' sin dusa niya. ²⁰ Pag'amahi in manga katān nakarusa duun ha alupan sin katān jamaa ha supaya makapamintang iban muga' in kaibanan.

²¹ In daakan ku ini kaymu, Tuhan in saksi', iban hi Īsa Almasi iban sin manga malāikat suchi. Ibut-ibut kaymu, agara tuud in manga daakan ku kaymu. Na, bang kaw magpapanaw sin daakan ku yan, subay kaw di' magpī' tau atawa magdapit kansiyu-siyu.

²² Iban ayaw kaw isab mag'ūs-'ūs magpī' tau magnakura' ha manga Almasihin duun ha yan. Karna' bang in tau yan tagadusa, na malapay kaw sin dusa niya. Lawak kaw dayn ha manga unu-unu katān makarihil dusa kaymu.

²³ Damikkiyan subay bukun sadja tubig in pag'inumun mu. Pag'inum da kaw minsan dakuman tiyu'-tiyu' bahal sin tubig anggul hipag'ubat sin lawm tiyan mu, karna' daran kaw yan nasasakit.

²⁴ Na, tantuha tuud in dayaw addat sin tau pīun mu magnakura' ha manga Almasihin. Sabab awn manga tau

in dusa nila asal matampal minsan di' pa hikasumbung in dusa nahinang nila. Sagawa' in kaibanan tau in dusa nahinang nila di' magtūy tumampal. Subay na magkalugayan ampa kaingatan in dusa nila. ²⁵ Damikkiyan in hinang sin tau marayaw, asal matampal iban di' da hikatapuk, lāgi' minsan isab bukun matampal tuud, di' da hikatapuk malugay.

6

¹ In manga ipun Almasihin, subay sila mag'addat tuud ha tag'ipun kanila, ha supaya wayruun tau makapamung mangi' ha Tuhan taniyu, iban ha supaya wayruun mamaba'-maba' ha hindu' iyaagad natu'. ² Na, bang sawpama in manga tag'ipun kanila Almasihin da isab, subay nila da isab di' kulangan in pag'addat nila ha tag'ipun kanila, sawkat na sila magpagkahi Almasihin, biya' na sin magtaymanghud. Gām mayan subay nila dugangan in ti'but nila maghinang ha tag'ipun kanila karna' in tiyatabangan nila sin hulas-sangsa' nila manga Almasihin da isab, amu in kalasahan sin manga sila ipun.

Pasal sin Hindu' Way Kasabunnalan iban sin Alta' Sabunnal

In manga palihālan ini subay mu taptap hihindu' iban junjunga tuud hipaagad ha manga tau. ³ Hisiyu-siyu in tau manghindu' sin dugaing, iban di' magad sin hindu' kasabunnalan sin Panghu' natu' Īsa Almasi, iban di' magad sin hindu' amu in naug dayn ha Tuhan, na, ⁴ in tau yan landu' tuud abbuhan iban way panghāti niya. Biya' nahinang niya na sakit in tagi niya maglugat iban magkālu pasal sin manga bichara di' magkugdan iban sin hindu' kasabunnalan. In hinang niya yan makapaawn sadja sin pag'iggil, pagngi' atay, pagpamūngmūng mangi', paghukum gaib, ⁵ iban paglugat way katubtuban niya sin manga tau, amu in kimangi' na in pamikil, iban naīg na

dayn kanila in panghāti pasal sin hindu' kasabunnalan. Ha pikilan nila in pag'agama mahinang nila usaha, makarihil daya kanila.

⁶ Na, bunnal isab in pag'agama makarihil daya, sa' bukun ha alta'. Bang in tau magtaat pa Tuhan iban mamarahi sin unu-unu na in kaniya, na in tau yan dayahan tuud. ⁷ Karna' ha waktu limahil kitaniyu mari pa dunya, wayruun unu-unu diyarā natu'. Na, bang kitaniyu manaykud na dayn ha dunya, wayruun da isab marā natu' unu-unu, ⁸ hangkan subay kitaniyu mamarahi na, bang awn da tuput pagkaun iban pagtamung natu'. ⁹ Sagawa' in manga tau, amu in mabaya' magkarayahan, maluhay sila marā sin sasat huminang sin mangi'. Mikit na kanila in manga hawa-napsu karupangan iban amu in makarihil kamulahan. Ha kahinapusan amuna yan in makamula iban makarā kanila pa lawm narka'. ¹⁰ Karna' in hawa-napsu ta ha pilak, amuna in puunan sin katān ginisan kangian. In kaibanan tau dayn ha sabab sin hawa-napsu nila ha pilak, nalawa' na in pangandul nila ha Almasi, iban kiyugdan na sila sin ginisan kasusahan dakula'.

Manga Daakan hi Paul kan Timuti

¹¹ Sumagawa' in ikaw, Timuti, pagga in ikaw hambuuk daraakun sin Tuhan, subay kaw lumayu' dayn ha manga napsu mangi' yan. Tuyu' kaw magparayaw sin kawlpil mu, iban tuyu' kaw magtaat pa Tuhan. Pahuguta in pangandul mu ha Almasi iban pasūnga in kasi-lasa mu ha pagkahi mu. Subay mahanunut in pagdā mu kanila. Lāgi' sandali in unu-unu haggut-pasu' kumugdan kaymu iban subay kaw masabal. ¹² Puspusa in tuyu' mu mag'iman pa Tuhan, ampa kaw karihilan sin Tuhan kabuhi' salama-lama, sabab in pagdihil sin kabuhi' salama-lama, amuna in maksud hangkan kaw napi' sin Tuhan magad kaniya.

Na, ha waktu yadtu kiyabayta' mu in pasal sin iman mu ha Almasi duun ha alupan sin manga katān nakasaksi' sin bichara mu. ¹³ In daakan ku ini kaymu kasaksian sin Tuhan amu in magdirihil kabuhi' ha unu-unu katān, iban hi Īsa Almasi, amu in wala' miyuga' namichara sin kasabunnalan ha alupan hi Puntus Pilatu. ¹⁴ Ini in daakan ku kaymu. Hinanga tuud in katān daakan sin Tuhan kaymu. Pabuntula tuud in pag'agad mu sin manga daakan yan, bat wayruun masahawi mangī' kaymu, dayn ha bihaun sampay dumatung in waktu makabalik na pa dunya in Panghu' natu' Īsa Almasi. ¹⁵ Ampa in pagbalik niya yan maawn ha waktu kiyaganta' sin Tuhan Mahamulliya, amu in hambuuk-buuk makapagbaya' ha unu-unu katān. Siya in makapagbaya' ha katān tagakawasa, iban siya in Panghu' sin katān panghu'. ¹⁶ Siya da in hambuuk-buuk di' magkamatay. Masi'nag masahaya in hula' niya. Wayruun mānusiya' makasuuk mawn kimita'. Wayruun pa nakakita' kaniya dayn sin tagna', iban wayruun da isab makakita' kaniya kasaumulan. Siya in subay tuud lagguun, iban siya in makawasa kasaumulan! Amin!

¹⁷ Hindui in manga tau dayahan, amu in mataud in alta' dī ha dunya bihaun, ayaw papag'abbuha. Ayaw sila papangandula ha manga alta' nila, amu in di' da kumakkal duun kanila, sagawa' papasangdulan in huwat-huwat nila pa Tuhan, amu in magdirihil ballabi-labihan kātu'niyu sin unu-unu katān hikakuyag sin lawm atay taniyu. ¹⁸ Hindui in manga tau dayahan huminang sin marayaw. Baytai sila sin in hinang nila marayaw subay da isab biya' sin taud sin alta' nila. Subay sila makūg magmura iban mamahagi' ha kaibanan magkalagihan sin tabang nila. ¹⁹ Bang nila mahinang in biya' ha yan, na makataw' sila alta' kakkal didtu ha surga', amu in mahinang nila puunan marayaw ha susūngun. Subay nila yan agarun ha supaya

sila kaawnan sin karayawan sin kabuhi' sabunnal.

²⁰ Na, Timuti, bawgbugi tuud in manga hindu' kiyapangandul kaymu. Ayaw kaw maglamud sin paglugat amu in di' makapasūng sin ingat pasal sin Tuhan. Ayaw kaw maglamud sin paglugat way kapūsan pasal sin manga hindu' di' magkugdan iban sin hindu' kasabunnalan, amu in pag'iyannun nila pangadji' marayaw. ²¹ Karna' awn kaibanan tau duun in nagpasaula-ula imiyan marayaw in pangadji' nila, sagawa' nagkalugayan mayan biyutawanan nila na in iman nila.

Mura-murahan bang mayan di' magbugtu' in tulungtabang sin Tuhan kaniyu katān.

Wassalam.

Kitab Injil (The New Testament)

Tausug: Kitab Injil (The New Testament) New Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tausug)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Feb 2021 from source files dated 2 Dec 2020

b67de408-6583-5c24-a713-3add7b39f840